

Bildande av naturreservatet Amerika i Arboga kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Amerika.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se reservatsföreskrifter).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplanen för naturreservatets långsiktiga vård (bilaga 2). Förvaltare av reservatet är Länsstyrelsen.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

- 1 avverka, gallra, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd,
- 2 ta bort eller upparbeta döda eller döende träd och vindfällen,
- 3 bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden (exempelvis att gräva, muddra, spränga, schakta, dämna, borra, nydika, rensa dike, utfylla, tippa, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning),
- 4 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
- 5 anordna upplag
- 6 uppföra ny byggnad eller annan anläggning (så som vindkraftverk, torn, mast, antenn, luft eller markledning)
- 7 framföra motordrivna fordon i terrängen. Undantag gäller för uttransport av större vilt (t.ex. älg, hjort, björn och vildsvin). Uttransporten ska då ske så att skador på mark och vegetation minimeras
- 8 införa nya växt- eller djurarter i området

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

- 1 upplåta mark för orienteringstävling eller andra liknande arrangemang.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång
Fastighetsägare och innehavare av särskilt rätt förpliktas tåla att följande
anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

- 1 utmärkning av reservatets gräns och utplacering av informationstavlor,
- 2 fällning av träd, utglesning, luckhuggning, ringbarkning, bränning, stängsling för att gynna lövföryngring eller annan biotopvårdande åtgärd i syfte att gynna biologisk mångfald,
- 3 eventuella åtgärder med syfte att gynna särskilt skyddsvärda arter,
- 4 dokumentation och uppföljande undersökningar av markförhållanden, flora och fauna

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller annat fast naturföremål,
- 2 skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen eller naturföremål i övrigt t.ex. genom att insamla örter, gräs, mossor, svampar eller lavar, med undantag för bär och matsvamp för husbehov,
- 3 klättra i boträd eller på annat sätt avsiktligt störa djurlivet,
- 4 samla insekter eller andra ryggradslösa djur,
- 5 cykla eller rida i terrängen,
- 6 anbringa tavla, skylt, affisch eller permanent snitsla spår.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren eller den som arbetar på förvaltarens uppdrag att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel,
- att jakt genomförs i enlighet med jaktvårdslagen,
- vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens godkännande,
- att nödvändiga åtgärder vid eventuell brandbekämpning utförs
- skötsel och underhåll av befintliga vägar

Länsstyrelsen erinrar om att föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Amerika
RegDOS-id	2021026
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västmanland
Kommun	Arboga
Lägesbeskrivning	Ca 6 km sydväst om Arboga
Karta:	Terrängkartan: 10FNO Fastighetskartan: 10F5j, 10F6j
Naturgeografisk region:	24, Svealands sprickdalsterräng med lerslätter och sjöbäcken
Fastigheter:	Del av Sickelsjö 1:2
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal:	70 ha, varav produktiv skogsmark 31 ha

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla de förekommande naturtyperna med inriktning på naturvärden kopplade till lövrik naturskogsartad barrskog och skogsklädd myr,
- gynna ovanliga och hotade arter som är beroende av företeelser och strukturer som kännetecknar naturligt föryngrade äldre skogar med orörd prägel,
- bevara ett förhållandevis opåverkat större skogs- och myrmarksområde av en typ som är ovanlig i dagens skogslandskap.

Syftet ska nås genom att

- större delen av området lämnas för fri utveckling så att bestånden får utvecklas och bli biologiskt gamla,
- enstaka naturvårdsinriktade skötselåtgärder som främjar ovanliga och hotade arter eller som krävs för att på längre sikt bevara områdets biologiska värden bedrivs i området.

Beskrivning av området

Naturreservatet Amerika är beläget ca 6 km sydväst om Arboga. Mer än halva landarealen utgörs av olika våtmarkstyper (ca 55 %), medan den resterande delen domineras av skogar på fastmark. I området ingår också mindre vattenområden, nämligen myrtjärnen Amerikasjön och norra delen av skogstjärnen Ljungsjön. Den till ytan största våtmarken är Ljungsjömossen, en tallbevuxen svagt välvd mosse. Här förekommer också blandad tall-björksumpskog av fattig typ, samt en

mindre del av en koncentrisk högmosse (Bredmossen). Merparten av skogarna på fastmarken är av frisk lågörttyp och gran utgör dominerande trädslag, medan tall förekommer i något lägre frekvens. Utanför myrmarken förekommer talldominerade mindre bestånd på och runt Snarholmen samt på fastmarken strax väster om Ljungsjömossen. Inslaget av lövträd är mestadels rikt och smärre partier i området övergår helt i lövdominerad skog. Vårtbjörk är vanligaste lövträd, men ställvis är även inslaget av asp rikt. Mer sparsamt förekommer lind och rönn, samt i sumpstråk även klibbal och glasbjörk.

Skälen för beslutet

Det är ett angeläget allmänt intresse att skogar och våtmarker, med dess arter och livsmiljöer, bevaras. Floran och faunan i området är känslig för påverkan i form av skogsbruk eller ingrepp som leder till förändrad hydrologi.

Prioriterade bevarandevärden

Ovan beskrivna naturområden, med förekommande värdekärnor, bildar tillsammans ett variationsrikt större skogs- och myrmarksområde som har få motsvarigheter i denna del av Västmanlands län. Området finns beskrivet i rapporten ”*Statliga skyddsvärda skogar. Svealand utom Dalarnas län*”. Reservatets främsta bevarandevärden är knutna till de värdefulla barrskogsmiljöerna på fastmarken med rik lövträdsinblandning och delvis starka naturskogsdrag, samt till den förhållandevis stora arealen av trädklädd myrmark med orörd prägel och stort inslag av gamla träd. Sammanhängande medelstora till stora områden med naturlig äldre barrskog har under senare decennier blivit en allt mer ovanlig förekomst i dagens hårt brukade skogslandskap.

Tydliga tecken på skogsbruk förekommer fåtaligt eller saknas helt i områdets större värdekärnor. Lång tid av ostörda förhållanden har gett upphov till en flerskiktad beståndsstruktur och en ymnig tillgång på död ved av barr- och lövträd i olika former. Värdekärnorna hyser ett stort antal krävande eller ovanliga växter, varav flera är rödlistade. Dessa arter, som på olika sätt gynnas av det intressanta skogstillståndet, skulle samtidigt missgynnas av de miljöförändringar som följer av skogsbruk eller olika dikningsföretag. Enligt ”*Strategi för formellt skydd av skog i Västmanlands län*” ingår Amerika i en av sju så kallade värde-trakter dit det är tänkt att det formella skyddsarbetet ska koncentreras, nämligen ”Hjälmarens öar och strandskogar”. Större sammanhängande värdekärnor under formellt skydd med liknande karaktär finns närmast öster om Arboga i form av reservatet Säbybergen. Flera större reservatsskyddade, men mer avlägsna områden finns i Kungsörs kommun. Genom att undanta skogarna och myrarna i området från skogsbruk och dikningsingrepp kommer naturvärdena att öka ytterligare. Det är dessutom en förutsättning för att de känsliga och för naturtyperna karakteristiska arterna på längre sikt ska kunna fortleva i livskraftiga populationer och för att deras möjligheter att kunna sprida sig i landskapet skall öka.

Miljökvalitetsmål

Naturreservatets bildande är en del i arbetet med att uppnå de av riksdagen beslutade miljömålen om *myllrande våtmarker, levande skogar* samt *ett rikt växt- och djurliv*.

Riksintressen

Området ingår i ett riksintresse för kulturmiljövård, Järnäs, som är ett äldre odlingslandskap med välbevarad torpbebyggelse.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Bildande av naturreservat bevarar värdefulla större skogsområden från skogsbruk och fragmentering, samtidigt som andra för naturvärdena skadliga verksamheter begränsas. Naturvärden knutna till bl.a. lövträd medför ett potentiellt framtida skötselbehov och förutsätter ett långsiktigt ändamålsenligt skydd, vilket gör naturreservat till lämpligaste skyddsform.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Ärendets handläggning

Naturvärdena i området uppmärksammades redan i slutet av 1960-talet genom Arboga biologiska förening i samband med en översiktlig naturinventering. Bredmossen inklusive Ljungsjömossen undersöktes av G. Janzon 1972 under en översiktlig naturinventering av Glanshammars kommun. Myrområdena dokumenterades även under Våtmarksinventeringen år 1989. På fastmarksdelen har ett område klassificerats som nyckelbiotop i samband med Sveaskogs nyckelbiotopsinventering. Då Länsstyrelsen 2003 genomförde en naturvärdesinventering i delar av det statliga skogsinnehavet ingick Amerika. Området avgränsades och undersöktes översiktligt varvid ytterligare naturvärden kunde påvisas. År 2008 träffades en överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Sveaskog som innebär att de områden som efter inventeringen redovisats som skyddsvärda ska ges ett långsiktigt skydd. Amerika var ett av totalt fem objekt belägna inom Västmanlands län som berördes och som Sveaskog enligt överenskommelsen upplåter för naturreservatsbildning.

Samråd

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, samt enligt 25 § nämnda förordning med Arboga kommun.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utrett föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumenterat dessa i en konsekvensutredning.

Remiss

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. förelagts att inom en tid av sex veckor yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet Amerika.

Remissyttranden och Länsstyrelsens avvägningar med avseende på dessa

Remissyttranden har inkommit ifrån Sveaskog AB, Försvarmakten, Polismyndigheten i Västmanlands län, Skogsstyrelsen i Västmanlands distrikt, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Trafikverket och Västmanlands orienteringsförbund.

Sveaskog AB har inkommit med flera förslag på omformuleringar och förtydliganden i en tidigare remissversion. Bland annat vill *Sveaskog* framhäva att man är positivt inställda till idrottsaktiviteter o. dyl. inom de s.k. SNUS-objekten. Man önskade därför en något annorlunda formulering än vad som framgick av remissversionen. *Sveaskog AB* hade även synpunkter på formuleringen till vem eventuella virkesrester tillfaller och att det enligt avtal mellan *Sveaskog AB* och Naturvårdsverket var markägaren, dvs. *Sveaskog AB*. Vidare önskade *Sveaskog* att det tydligt skall framgå i reservatsföreskrifterna att eventuella upplåtelse (t.ex. jakträttsupplåtelse) kvarstår hos markägaren. Ett förslag på formulering gavs. Länsstyrelsen har beaktat markägarens synpunkter och till stor del inarbetat dessa i beslutet till bildande av naturreservatet Amerika.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har lämnat förslag på kompletteringar och korrigeringar av texten i förslaget till beslut, med avseende på vissa geologiska termer. Eftersom de olika skötselområdena till stor del speglar jordarternas fördelning i markytan anser *SGU* att detta gärna kan förtydligas i beskrivningen av skötselområden. Givna förslag har inarbetats i den slutliga texten.

Ingen av de övriga remissinstanserna eller sakägarna har haft någon erinran eller några synpunkter på förslaget till beslut om reservatsbildning.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Dispensen får inte meddelas om skälet strider mot reservatets syfte. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Insektsangrepp mm

Vindfällan och stormskadad skog ska lämnas. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen (1979:429) kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Kulturmiljövärden

Enligt 1 kap. 1 § lagen om kulturminnen m.m. (1988:950), KML, skall enskilda såväl som myndigheter visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön såvitt möjligt undviks och begränsas. Bestämmelserna är tillämpliga på kulturhistoriska lämningar. Hänsyn är även påkallad enligt 30 § skogsvårdslagen.

Virkesintäkter

Alla virkessortiment, inkl. grenar och toppar (GROT), som naturvårdsförvaltaren avser att ta bort från området, dvs. sådant virke som av naturvårdskäl inte bör kvarlämnas, tillfaller markägaren.

Arrenden

Förekommande upplåtelser (t.ex. jakträttsupplåtelser) kvarstår tillsvidare hos markägaren. Vid upplåtelser upplyser markägaren om de begränsningar som reservatets föreskrifter innebär.

Kungörelse

Beslut om kungörelse, se bilaga 3.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 4. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit landshövding Ingemar Skogö, beslutande, och naturvårdshandläggare Markus Rehnberg, föredragande, samt

länsråd Sofia Wallström,
jurist Andreas Simon,
planhandläggare Oskar Vikman,
kulturmiljöhandläggare Ulf Lindberg,
miljöhandläggare Gunilla Alm och
enhetschef Anna Olofsson

Ingemar Skogö

Markus Rehnberg

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Beslut om kungörelsedelgivning
4. Hur man överklagar